

Gebėjimų nerealizuojančių vaikų klausimynas

PASKIRTIS. Klausimynas skirtas 5–8 klasių mokinių mokymosi veiklos ir elgesio ypatumams nustatyti, jei tų mokinių akademiniai pasiekimai yra menkesni, nei jų (numanomas) mokymosi potencialas leistų turėti. Tokių mokinių atpažinimas yra itin sudėtingas, nes jie yra tarsi „dvigubai nematomi“ – neišsiskiria iš bendraamžių nei savo pažymiais, nei pasiekimų testų rezultatais.

STRUKTŪRA. 23 klausimyno teiginiai aprašo 5–8 klasių mokiniams būdingus gebėjimų nerealizavimo požymius:

- gabaus vaiko ypatumus (pvz., „turi lakią vaizduotę“, „eksperimentuoja, tyrinėja“, „turi daug jį / ją dominančios srities žinių“ ir kt.);
- menkus mokymosi gebėjimus (pvz., „prasti mokymosi įgūdžiai“, „prasti kontrolinių darbų rezultatai“ ir kt.);
- elgesio problemas (pvz., „priešinasi mokytojo pastangoms drausminti“, „nusišalina nuo klasės veiklos“ ir kt.);
- žemą savo gebėjimų vertinimą (pvz., „nepasitiki savimi“, „vengia varžymosi, nuleidžia rankas susidūrus su kliūtimis“ ir kt.).

PILDYMO TRUKMĖ. Neribojama. Paprastai klausimyno pildymas užtrunka 5 min.

KLAUSIMYNO PILDYMO NURODYMAI. Klausimyną pildo vaiko lietuvių kalbos ir (ar) matematikos mokytojas. Jis turi būti bent pusę metų mokęs vaiką ir gerai jį pažinoti. Pildydamas klausimyną mokytojas turėtų įvertinti, ar kiekvienu teiginiu aprašoma savybė yra būdinga vertinamam vaikui. Jei, mokytojo nuomone, teiginys yra tinkamas apibūdinti vaiką, atsakymas žymimas stulpelyje TAIP. Jei, mokytojo nuomone, teiginys netinka apibūdinti vaiką, atsakymas žymimas stulpelyje NE.

REZULTATŲ SKAIČIAVIMAS. Gebėjimų nerealizuojančių vaikų klausimyną sudaro 4 skalės: Menkų mokymosi gebėjimų, Elgesio problemų, Žemo savo gebėjimų vertinimo ir Gabumų požymių. 1 lentelėje pateikiami skalės priklausantys teiginiai.

1 lentelė. Gebėjimų nerealizuojančių vaikų klausimyno (5–8 klasės) skalių teiginiai

Skalė	Teiginiai
Gabumų požymių	6, 8, 10, 12, 15, 18, 20
Menkų mokymosi gebėjimų	1, 3, 4, 7, 9, 17
Elgesio problemų	2, 5, 14, 16, 21, 22, 23
Žemo savo gebėjimų vertinimo	11, 13, 19

Kiekvienos skalės įvertis skaičiuojamas sudėjus atitinkamos skalės pažymėtus teiginių taškus. Vaiko Menkų mokymosi gebėjimų skalės rezultatas gali svyruoti nuo 0 iki 6, Elgesio problemų – nuo 0 iki 7, Žemo savo gebėjimų vertinimo – nuo 0 iki 3 ir Gabumų požymių – nuo 0 iki 7.

Jeigu Gabumų požymių skalės įvertis yra 3 ir daugiau taškų, tikėtina, kad toks vaikas dėl menkų mokymosi įgūdžių, netinkamo elgesio ar kitų priežasčių nerealizuoja savo gebėjimų. Tačiau, jeigu vaikas surinko tik Menkų mokymosi gebėjimų, Elgesio problemų ir (ar) Žemo savo gebėjimų vertinimo skalių taškus, o Gabumų požymių skalės įvertis yra 0–2 taškai, tikėtina, kad toks vaikas būtų vertinamas tik kaip menkų pasiekimų mokinys.

Gebėjimų nerealizuojančių vaikų klausimynas

Lentelėje išvardyti mokinių mokymosi veiklos ir elgesio ypatumai. Šis sąrašas skirtas vaikui, kuris dėl įvairių priežasčių mokosi prasčiau nei galėtų, apibūdinti.

Atidžiai perskaitykite kiekvieną teiginį ir įvertinkite, ar teiginiu aprašoma savybė yra būdinga vertinamam vaikui. Jei, Jūsų nuomone, teiginys yra tinkamas apibūdinti vaiką, atsakymą žymėkite stulpelyje TAIP. Jei, Jūsų nuomone, teiginys netinka apibūdinti vaiką, atsakymą žymėkite stulpelyje NE.

Vaiko vardas, pavardė Gimimo data

Mokykla Klasė

Mokytojo vardas, pavardė Pildymo data

		TAIP	NE
1.	Prasti kontrolinių darbų rezultatai	1	0
2.	Nemėgsta besikartojančios veiklos, kai reikia įtvirtinti įgūdžius	1	0
3.	Lengvai išsiblaško, neatidus (-i)	1	0
4.	Nebaigia ir (ar) atmestiniai atlieka užduotis	1	0
5.	Priešinasi mokytojo pastangoms drausminti	1	0
6.	Turi daug jį (-ą) dominančios srities žinių	1	0
7.	Prasti mokymosi įgūdžiai	1	0
8.	Turi lakią vaizduotę	1	0
9.	Pasinaudoja bet kokia galimybe nedirbti pamokos metu	1	0
10.	Turi gerą humoro jausmą	1	0
11.	Baiminasi galimos nesėkmės ar netobulo atlikimo, todėl atsisako naujos veiklos	1	0
12.	Eksperimentuoja, tyrinėja	1	0
13.	Nepasitiki savimi	1	0
14.	Nusišalina nuo klasės veiklos	1	0
15.	Ypač domisi kuria nors sritimi	1	0
16.	Turi neigiamą ar abejingą požiūrį į mokyklą, mokymą(si)	1	0
17.	Trūksta motyvacijos mokytis	1	0
18.	Logiškai samprotauja	1	0
19.	Vengia varžymosi, nuleidžia rankas susidūrus su kliūtimis	1	0
20.	Žodžiu atliekamų užduočių kokybė daug geresnė nei atliekamų raštu	1	0
21.	Nuolat atsisako atlikti užduotis, sakydamas (-a), kad jau moka	1	0
22.	Priešinasi autoritetui, abejoja juo	1	0
23.	Noriai atlieka tik savo pasirinktas užduotis	1	0

Gabumų požymių (6, 8, 10, 12, 15, 18, 20)

Menkų mokymosi gebėjimų (1, 3, 4, 7, 9, 17)

Elgesio problemų (2, 5, 14, 16, 21, 22, 23)

Žemo savo gebėjimų vertinimo (11, 13, 19)